

KUNNSKAP GIR BEDRE HELSE

(NKK 2009)

I en BBC-dokumentar settes det fokus på at usunn avl fører til problemer for ulike hunderaser. Sunn avl har vært et hovedtema for Norsk Kennel Klub i over 20 år, og fokuset på kunnskap om helse i norsk oppdrett er svært bevisst.

Sunn hundeavl er et svært viktig tema for Norsk Kennel Klub (NKK), og samarbeid, åpenhet og kunnskapsformidling er kjerneverdiene i organisasjonens avlsstrategi.

Disse verdiene har ført til at både oppdrettere, hundeeiere, veterinærer og fagfolk her i landet i over 20 år har hatt, og har, et meget bevisst forhold til avl og helse hos hund.

NKKs tanke er at man kommer mye lenger med samarbeid og kunnskap enn med strenge krav og restriksjoner. For å spre lærdom har NKK derfor i en årrekke hatt kurs og opplæring både for oppdrettere, dommere og "vanlige" hundeeiere.

Langsiktig strategi

Hunders helse har i årevis vært et fokusområde for NKK, og allerede på slutten av 1990-tallet var helse et hovedtema i organisasjonens foredragsserie "Hund og helse mot år 2000".

NKK samler også hvert år forskere fra inn- og utland til "Forskningsforum Hund" hvor ny forskning innen hundehelse presenteres. I organisasjonens treårige handlingsplan understrekes det at hundens helse og velferd skal være et satsingsområde.

Målet er funksjonelt friske hunder med rasetyppisk konstruksjon og mentalitet, som kan leve et langt og lykkelig liv til glede for seg selv sine eiere og samfunnet; det skal være sunt å være vakkert.

NKK har også som mål å fremstå som ledende i verden når det gjelder informasjon og utdanning innen helse, avl og oppdrett.

NKK vil vise at den rette veien til god hundehelse går gjennom samarbeid med kunnskapsrike og ansvarsbevisste oppdrettere: *"NKKs utdanning av oppdrettere skal sette dem i stand til å gjennomføre et målrettet avlsarbeid bygget på ansvarsbevissthet og kunnskap hvor helse, sunnhet og rasetype prioriteres. Norske hunder skal fremstå som sunne, og norske oppdrettere skal fremstå som kunnskapsrike og ansvarsbevisste med fokus på hundens egenverdi".*

I handlingsplanen understrekes det også at kursvirksomheten innen avl, oppdrett og helse må intensiveres, både på sentralt og regionalt plan.

Utdanning og kompetanse

Å spre kunnskap om hundens anatomi og dens fysiske og psykiske helse, og hvor viktig det er å ha denne lærdommen når man skal drive avl, er en av grunnpilarene i NKKs arbeid. Jo mer kunnskap, jo sunnere avl!

For å bevisstgjøre alle instanser er det derfor satt i gang flere tiltak her i landet. I samarbeid med NKKs regioner arrangeres NKKs *Oppdretterskole* over hele Norge. Opplæringen på skolen går som kurs over hele landet.

Avlsrådkurs og kurs for dommerelever er også en viktig del av det stadig pågående arbeidet med å bevisstgjøre alle som driver med oppdrett og de som skal bedømme resultatene.

Rasestandarder i endring

Alle godkjente raser har en offisiell standard - en rasestandard - som er en beskrivelse av hvordan et tenkt ideelt eksemplar av rasen skal se ut og hva slags gemytt den bør ha. Mange av standardene ble utarbeidet på begynnelsen av 1900-tallet, og inneholdt beskrivelser som man i dag ikke ville ha godkjent. Grunnen er at man da ikke var forutseende nok til å kunne forstå at man ved å fremheve det som på den tiden var naturlige trekk etter hvert ville kunne skape problemer for hundene.

Standardene har vært, og er, i kontinuerlig endring etter hvert som man har fått større og større kunnskap om hva som kan føre til sykdom og skader hos hund.

Stort ansvar for dommerne

Å tolke rasestandardene riktig slik at ekstremvarianter av rasen ikke blir premiert på utstillinger er svært viktig. Her har dommerne et stort ansvar, og den grundige, norske dommerutdanningen gir stor kunnskap om hva de skal se etter i ringen. En frisk og glad hund vil ha en naturlig attraktiv utstråling som gjør at den premieres, mens hunder med fysiske og psykiske dysfunksjoner ikke vil bli premierte.

Sunnhet i rasestandardene har alltid vært viktig for NKK, og allerede i 1999 innførte organisasjonen følgende setning i rasestandarden: *"Hunder som viser tegn til aggressivitet og/eller har fysiske defekter som påvirker hundens sunnhet skal diskvalifiseres"*.

Dette ble berømmet av den internasjonale hundeorganisasjonen, FCI, som i 2003 innførte de samme reglene.

Dette er med på å understreke at hundeutstillinger er sted for friske og sunne hunder, og ikke et arrangement hvor hundeeiere og oppdrettere skal vise frem og få premierte hunder med skavanker.

Sunn avl

Gjennom BBC-dokumentaren "Pedigree dogs exposed" har lupen blitt satt på The Kennel Club og avlsstrategien i England.

Programskaperne hevder at man har latt raser som blant annet rhodesian ridgeback og cavalier king charles spaniel utvikle seg i en usunn retning fordi fokuset på et "vakkert" utseende har vært så stort at helseaspektet har blitt satt til side.

Den engelske kennelklubben mener filmen gir et svært skjevt inntrykk av forholdene innen hundeavl i landet, og uttaler at man også der jobber aktivt og kontinuerlig for god hundehelse. For hundeavl handler nettopp om god hundehelse. Ingen oppdrettere er interessert i å avle frem syke hunder!

Dette understrekes også ved at mange raser fortsatt har såkalte brukskrav for å oppnå championater på utstillinger. Dette innebærer at hundene ikke bare må være eksteriørmessig gode, men at de også må bevise at de faktisk kan utføre den jobben rasen er tenkt til å gjøre. Ergo går funksjonalitet og helse hånd i hånd.

-Avl og oppdrett av rasehunder er et viktig fundament i NKKs virksomhet, og formålet er å bidra til å fremme sunn utvikling av de enkelte hunderasene, sier Astrid Indrebø, leder av NKKs Helseavdeling.

I NKKs etiske grunnregler understrekes det også at oppdretterne har plikt til å følge NKKs regler når det gjelder avlsrestriksjoner slik at man reduserer forekomsten av arvelige sykdommer.

For å fremme den sunne, norske avlstankegangen har NKK også lagt frem et utkast til internasjonal avlsstrategi på møtet i FCI Breeding Commission (den internasjonale hundeorganisasjonen) i Bern i mai 2008. Gjennom dette håper NKK å kunne spre den norske avlsstrategien til resten av verden.